

**КОМИСИЯ ЗА ПРАКОТО УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ, ЖАЛБИТЕ И
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО**

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № <u>51-553-28-6</u>
Дата: <u>04</u> / <u>06</u> 202 <u>5</u> г.

Относно: Доклад за младежта за периода 2020 г., № 51-502-00-19, внесен от Министерски съвет на 27 февруари 2025 г. и Доклад за младежта за периода 2021 – 2022 г., № 51-502-00-16, внесен от Министерски съвет на 27 февруари 2025 г. 14¹⁰
Офел

На свое редовно заседание, проведено на 29 май 2025 г., Комисията за прякото участие на гражданите, жалбите и взаимодействието с гражданското общество разгледа и обсъди Доклад за младежта за периода 2021–2022 г., № 51-502-00-16, внесен от Министерски съвет на 27.02.2025 г. На заседанието присъстваха Стоян Андонов – заместник – министър на младежта и спорта и Веселка Петкова – директор на Дирекция „Младежки политики“ към Министерството на младежта и спорта.

Годишният доклад за младежта беше представен от Стоян Андонов – заместник – министър на младежта и спорта. Докладът за младежта за периода 2021–2022 г. е изготвен съгласно чл. 5, ал. 2 от Закона за младежта и е първият двугодишен доклад, след промените в закона през 2022 г. Той представя обобщена информация за състоянието на младите хора в България и реализираните политики в тяхна подкрепа в шест ключови тематични направления: образование и заетост; здраве и благосъстояние; равенство и приобщаване; информираност и дигитални умения; младите хора в малките населени места; младежки организации и участие. Документът обединява данни от ресорни министерства, областни и общински администрации, неправителствени организации, както и резултати от национално представително социологическо изследване на тема „Ефект от политиките за младежта върху младите хора“, реализирано по поръчка на Министерството на младежта и спорта. Координацията и обобщаването на информацията е осъществена от екип на дирекция „Младежки политики“ в ММС, заяви министър Андонов.

Основните акценти и изводи в Доклада за младежта, са следните:

- Информираност и гражданско участие - Докладът отчита висока информираност по теми, свързани с граждански и трудови права, но слаба осведоменост за възможности по европейски програми и национални

политики за младежта. Особено тревожна е тенденцията, че информация за участие в ученически парламенти, младежки съвети и други форми на участие често не достига до младежите, особено в по-малките населени места.

- Образование и неформално учене - образованието продължава да бъде висока ценност за младите хора. 62% от респондентите оценяват формалното образование като добро или задоволително, а 61% го намират за полезно. Все повече младежи разпознават стойността на ученето през целия живот – 75% виждат реална полза от него. Въпреки това, 32% от младите хора смятат, че работодателите не признават неформално придобитите умения, което представлява бариера пред развитието на този вид обучение.

- Младежи в малки населени места - младите хора в селата и малките градове са изправени пред значителни предизвикателства. Относително малко представители на малките населени места смятат, че техният град или село предоставя добри възможности за образование, като процентът варира значително спрямо възрастовата група – най-висок е сред учениците (38%), а по-нисък сред средната (19%) и най-горната (21%) възрастови групи. Възможности за професионална реализация в съответното малко населено място виждат още по-малка част от респондентите – 15% от учениците, 26% от 20-24- годишните и 36% от 25-29- годишните.

- Здраве и благосъстояние - пандемията от COVID-19 е оказала сериозно влияние върху ежедневието, психичното здраве и учебния процес на младите хора. Въведените ограничения през този период водят до адаптация към нови дигитални формати, но и до изолация, несигурност и тревожност. Основният информационен канал на младежите остава интернет, като се отбелязва риск от недостоверна или нефилтрирана информация.

- Спорт и насилие - около 56% от младите спортуват редовно. Въпреки това, делът на физически неактивните остава висок. Данните показват също сериозен дял на младежи, свидетели на насилие: 61% са наблюдавали психическо насилие, 52% – физическо, 35% – икономическо, а 22% – сексуално насилие.

- Младежки организации - основно предизвикателство пред младежките организации е финансовата им устойчивост. Това застрашава

възможностите за дългосрочно функциониране и въздействие на гражданския сектор в подкрепа на младите хора. Въпреки това, се наблюдава повишен интерес към диалог и участие – младежите изразяват желание да бъдат част от процесите на вземане на решения.

Докладът за 2021–2022 г. ясно подчертава нуждата от системен и координиран подход в младежката политика. Необходимо е насърчаване на достъпа до образование, включително неформално, подобряване на информираността, разширяване на възможностите за участие и приоритизиране на подкрепата за младежите в малките населени места. Възстановяването след пандемията налага особено внимание към психичното здраве, дигиталното овластяване и социалното включване.

Министерството на младежта и спорта, в своята роля на национален координатор, ще продължи да работи за ефективното прилагане на Националната стратегия за младежта 2021–2030 чрез подобряване на междусекторното взаимодействие, повишаване на административния капацитет и осигуряване на подкрепяща среда за младежите в България.

Отношение по Доклада взеха народните представители г-н Петър Кьосев, г-н Димо Дренчев, г-жа Росица Кирова, г-н Димитър Иванов, г-н Гюнай Далоолу и г-жа Веселка Петкова – директор на Дирекция “Младежки политики” към Министерството на младежта и спорта.

Г-н Петър Кьосев посочи, че Националният статистически институт е излязъл с тревожна статистика, според която 600 000 български граждани са неучащи и неактивни икономически. По отношение на младежите, според него се очертават три основни проблема, а именно образованието в посока критично мислене, фалшивите новини и насилието. Народният представител отправи апел към представителите на Министерството на младежта и спорта, в следващия доклад да бъдат разгледани и обсъдени конкретни мерки, свързани с превенция на насилието осъществявано от младежи.

Г-н Димо Дренчев заяви, че са налице тревожни данни, според които над 120 000 българи, на възраст под 30 години, са с просрочени задължения и са станали клиенти на частни съдебни изпълнители или дружества за събиране на вземания. В тази връзка, отправи въпрос към представителите изпълнителната власт, дали са налице конкретни мерки и срокове за разрешаването на този проблем.

В отговор на поставения от г-н Дренчев въпрос, г-жа Веселка Петкова – директор на Дирекция „Младежки политики“ заяви, че Министерството към днешна дата не разполага с такива данни, както и че Докладът касае периода 2021-2022 г. В тази посока е необходимо да се работи съвместно с Министерството на правосъдието, като поемаме ангажимент да поставим проблема на дневен ред и да обмислим мерки за неговото разрешаване, допълни г-жа Петкова.

Г-жа Росица Кирова заяви, че е важно как дефинираме кой точно е младеж и каква е възрастовата граница, от която се водим при определянето му, тъй като е налице различен подход. Важен е следващият двугодишен доклад, защото той ще ни даде по – актуални данни и информация и бихме могли да предложим мерки за взаимодействие чрез държавата, между младите хора и работодателите в различните сфери, защото да си неангажиран на тази възраст, означава катастрофа за българското общество, подчерта председателят на Комисията.

Г-н Димитър Иванов призова вниманието да не е само върху институциите и очерта като изключително важен момент, върху който трябва да се работи - семейната среда.

г-н Гюнай Далоолу заяви, че парламентарната група на “ДПС – Ново начало” ще подкрепи Доклада и подчерта важността на ролята на Министерство на образованието.

В резултат на проведеното обсъждане, Комисията по въпросите на младежта и спорта:

- с 7 гласа „за“ (от които 3 гласа от ПГ „ГЕРБ-СДС“; 2 гласа от ПГ „ПП-ДБ“; 1 глас от ПГ „ДПС – Ново начало“ и 1 глас от ПГ „Величие“), 0 гласа „против“ и 2 гласа „въздържал се“ (ПГ „Възраждане“), предлага на Народното събрание на Република България да приеме Проект на решение за приемане на Годишен доклад за младежта за периода 2021 – 2022 г., № 51-502-00-16, внесен от Министерски съвет на 27 февруари 2025 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ЗА ПРЯКОТО УЧАСТИЕ
НА ГРАЖДАНИТЕ, ЖАЛБИТЕ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО
С ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО:**

РОСИЦА КИРОВА